

moeder Marritje Jan de Gortersdochter, die zelfs — wat bij vrouwen bijna niet voorkomt — is onthoofd (26 Febr. 1539). Nadat zooveel ergerlijks was gebleken, kon het moeilijk anders, of ook Anneken en Christine moesten worden verdronken. Straks zullen wij zien, hoe de vervolging na Anneken's bekentenis, die te Delft zooveel openbaren deed, overal met nieuwe kracht aan het werk toog.

Een tweede gevolg van het verhoor op 24 Dec. was, dat uitkwam, hoe Meyndert herdoopt had en vandaar, dat terstond bericht aan den stadhouder werd gezonden, die 2 Januari d.a.v. op 't hoofd van David en Meyndert een prijs van *f*100 stelde en op 't hoofd van andere leeraars *f*40. Daarop volgde 26 Februari een keizerlijk plakkaat, waarbij gedreigd werd, dat wie één van beiden herbergde, in zijn huisdeur zou worden opgehangen, terwijl de aanbrengrer $\frac{1}{3}$ van de opbrengst der verbeurd verklaarde goederen zou genieten. Zoo komen deze beide uiteenloopende personen, de één fel-revolutionnair, de ander gematigd, maar beiden polygamisten, in één plakkaat te zamen.

Waardoor is nu Anneken een der weinige davidjoristische martelaars geworden, die in het doopsgezinde martelaarsboek terechtgekomen is, waarin zij niet thuis behoort ¹⁾? Zij prijkt reeds in het oudst bekende Offer des Heeren van 1562. Vermoedelijk om deze reden, omdat men in 1562, toen dit boekje in het buitenland — te Emden waarschijnlijk — verzameld en gedrukt werd, niet heeft geweten, dat zij volstrekt niet onder de Mennisten behoort heeft, die trouwens vóór 1540 alleen in Friesland, Groningen en Oostfriesland voorkwamen. Eerst na 1540 oefende Menno invloed in Holland uit. Het testament aan haar zoontje Esaias werd in 1562 in 't Offer des Heeren afgedrukt. Hoe kwam men daaraan? Omdat kort na haar offerande een afschrift daarvan aan David is verstrekt geworden, die het met Anneken's bazuinenlied en een brief van zijn hand over de te Delft terechtgestelde geloofsgenooten terstond heeft laten drukken. Van dit boekje is slechts één exemplaar te Hamburg bewaard gebleven. David stelde haar lied op zoo hoogen prijs, dat hij het mede afdruckte in zijn Geestelijk Liedboekje, dat nog in één exemplaar op de Haag-

1) Ook komen er enkele melchioriten in voor, die er evenmin in behooren. Twee rijke adellijke vrouwen Maria en Ursula van Beckum te Deventer in 1544 verbrand (Van Braght fol. 65) zijn ook davidjoristisch.